

Fra land til land

Reisen til Leningrad

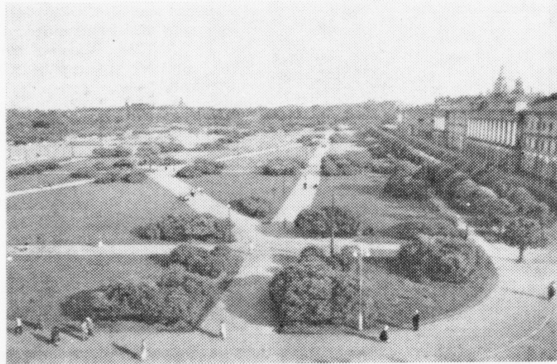
Helsingfors er et utmerket utgangspunkt for en reise til Sovjetunionens neststørste by ved det vannrike Nevas forgrenede utløp. Vi starter klokken sju om morgenen og kjører i et til byen Borgå i Øst-Finland. Det var den store finske fedrelandsdikteren J. L. Runebergs heimby. Vi er nådd fram til grensebyen Valimä og kontrollen på begge sider av grensen går kvikt og greit. Den russiske kontrollposten følger oss inn i guvernementet Viborg (det tidligere Karelen hvor vi får middag på jernbånerestauranten i Viipuri (Viborg) for vi ved 19-tida (russisk tid) drar inn over Leningrads ytterste bygrense ved den tidligere finsk-russiske Systerbäck elv.

Leningrad i dag har over 3,5 millioner mennesker og utvider seg stadig i større omkrets. Så pludse-

og har slår ut med armene og svarer: »Vi er et rikt land».

STORE KUNSTSKATTER

Vinterpallassets erimitasje rommer i alt 322 utstillingssaler hvor av 120 er reservert for vest-europeisk kunst. Vi får se originalverker av Leonardo de Vinci, Tizian, Michelangelo, Rembrandt og van Gogh i spissen. — Her kunne fortelles mange historier om alle de besøkende som har gått gjennom disse hallene i åre's lopp. Foreks. den om den finske bondekvinne som tok tre dager for hun fant utgangen til gaten igjen eller mureren som ønsket han kunne få sitte i Zarens gullforylte stol som han reparerte engang. Han fikk sitt ønske oppfylt, men først under sovjetmakten.

Marsfeltet og park i Leningrad

lig befinner vi oss midt i sentrum på byens fornemste gate, Newsky-prospekt eller 25. oktobergaten som den heter.

SOVJETUNIONENS VINDU MOT VEST

Dette er tur nr. 2 i Sovjetunionen hvor vi forrige gang reiste gjennom Polen, Litauen, Latvia og Estland med et godt besøk i Riga som for alltid har gjort et mektig godt inntrykk.

Byen som opprinnelig het Petrograd etter grunnleggeren Zar Peter den Store, mannen som mottok så mange umiddelbare inntrykk fra vest under sin tommerrannslid i Holland og gjennom sine vestlige rådgivere. Ja, hva ekel vi nå egentlig se i denne metropolen som jo ikke har en eneste skyskraper. Men vi finner jo noe østlig i byen også, en moske med sine slanke minaretter. Det er ikke vanskelig å kontakte mannen i gata for mange for står både engelsk og tysk. Det er alltid noe tryggere over det. Men det er jo utvilsomt ergelig å treffe en student som kan godt norsk akkurat utregnet i vår siste Leningrad-time. Når vi så stor ned i byens Metro (undergrunnsbane) med all komfort og prakt så undres vi over hvor meget dette har kostet. Jeg spurte min venn, Josepi,

Tzarinnen Katarina den, II var vel den første som fikk samlet kunstsakene under takene i denne vidunderlige erimitasjen. Hun betraktet alt som sin personlige eiendom. Men etter en tid så sendte hun ut innbydelseskort-til et utvalgt publikum. — Kunstnerne hadde vel i sine hjerter ønsket at folket skulle nyte godt av alt det vakre som de hadde skapt. Etter oktoberrevolusjonen 1917 ble samlingene åpnet for det brede publikum og siden den gang har det vandret millioner av besøkende fra inn- og utland gjennom disse herlige salene. Noe alldeles særskilt er et mektig mosaikkart over Sovjetunionen i juveler og edle stener i et antall av 45000. De 15 hovedstedene i unionen er markert med rubenstjerner, mens forbundshovedstaden Moskva er en smaragd og med navnet skrevet i rubiner. — Marmor, platina, gull, sølv mangler ikke i dette slottet.

HVERT HUS HAR SIN HISTORIE I RUSSLANDS BEVEGEDE SAGA

Wien og Venezia, begge disse kunstbyer kan sammenlignes med visse partier i denne storbyen. Leningrad er bygd opp på mange øyer med broer og kanaler, men du savner gondoler og den livlige gatehandelen i Venezia.

Leningrad grunnlegger, Peter den Store

Vi oppdager den berømte og beriktede Peter Paul-estringen med sine tårn, spir og murer.

Ved en kai ligger krigsskipet »Aurora» (Morgenrøden). Under de avgjørende oktoberdagene i 1917 spilte den en stor rolle i bolsjevikenes strategi, men nå nyter skipet sitt otium som en annen Folkepenjonist og tjener som museum. Lenins hovedkvarter Smolny har nok av minner om den store statsmannen.

Vi ser den panservegen hvor han talte til Petersburgs arbeidere for første gang etter hjemkomsten i april dagene 1917.

Og så vandrer vi langst Nevas kaier. I forlums tid gikk Russland store poet og frihetsdikter Aleksander Puskin her. I et av husene her satt den tungsindige og grublende Fjodor Dostojevski og skrev sine store og geniale verker. Og her steg revolusjonens dikter Majakovski fram på barikadene og innspilte sitt folk til innsats.

EN HALV MILLION DREPT

Under den store krigen 1941-45 omkom en halv million mennesker av sult, sykdom og drepene granater. Det går fraspagn om byens heltemot og utholdenhet under den lange beleiring. — Minnelunden for krigens ofre ligger utenfor byen i nord-øst. Men Lenins by lever videre. Gjenreistings epoke er forbi og det er satt i gang en forstørrelsesbygging. Av kjente storebedrifter kan vi nevne Kirov-verkene.

På søndagene og hviledagene er det stor utfart til alle slott og vakre parker som foreks. i Peterhof og Puskin.

Men du har kanskje tenkt å høre en konsert i Filharmonien og der vil du kanskje møte ekteparret i mørkt og grått som har opplevd to verdenskriger og tre revolusjoner. — Men hos de unge finner du de fargeglade og velvalgte stoffer.

Vi kom til byen på en regnværsdag og det regnet når vi reiste tilbake til Finland igjen. Grensene er åpnet for turister. De strømmet til og man merker omstider at det er ikke andelede i landet som etter sigende skal være så anderledes.

Leningrad har byttet navn tre ganger. Det var først etter Lenins død i 1924 at byen fikk hans navn. — Den ligger lunt inne i Finske bukta og er Sovjetunionens by nr. 2 og den største havnebyen med import og eksport til de aller fleste land i verden.

Kunst og vitenskap, handel og næringsliv, sosial og kulturell innsats har gammelt ry i Lenins gamle, men alikevel alltid så unge by.

Fridtjof Diesen.

SANERING

Meðan »sjálfstýrislandsstýri» raddi fyrri borgum var ófört gjört burtúrur, hvussu væl tað hevði fingið alt vinnuliv at bera seg — á landi sum á sjógv — kemur heilt nakað annað í ljósmál nú stutta tíð eftir fráfaru; risavirkir sum Bacalao er komið í figgjartupulleikar og treingir til milljóna hjálp.

Nú kann metast um, hvørt tað er rætt av lögtingi og landsstýri at veita felagnum umsóktu hjálp. Til hetta kann sjálvandi sigast bæði við og imóti. Eitt kann so ið hvussu er haldað vera meira enn lógið, at eitt tilíkt felag skal kunna vera komið í figgjartupulleikar í góðum tíðum, hvat tá skal kunna ventast í hættiligum tíðum, um ein hjálpanði hond verður útrætt frá tí almenna, og kann ikki næsta hjálpin koma at verða tí fyrru á baki og kanska aðræðni frá við, sum sjálvandi eiga sam rætt.

Felg, sum er komið í figgjartupulleikar í góðum tíðum kann aldri kunna greiða síni forpliktisir av milljónaláni uttan at tað almenna kemur at blóða.

Tað er avgjört púra skeið, at landskassin loyvir sær at veðhalda fyrri milljónir uttan treytir.

Mundi tað ikki veri frægast at latið felagið fari og avskriva alla skuldina og so nýtt tær 2½ milljón, sum tað aalmenna skal veðhalda fyrri, at yvirtíki felagið við — tá fór peningurin ívaleyst nýttugari burtur.

Tað er jú peningur hins almenna, ið verður tveittur burt til eina privat fyrirtøku.

Landsstýrið og lögtingið eiga at fara sera varliga fram og hugsa seg um, hvussu tann peningur, ið verður sugin úr almenninum við okur skatting og tolling, verður um sitin.

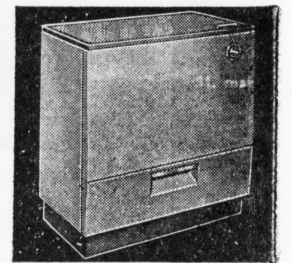
Ikki stendur betur til við skipaflotanum, ið skuldi verða bjargaður við avtøkuni av fiskagjöldum, tó heilt nakað annað sýnist vera veruleiki — ein rópar her og ein annar har til tað almenna.

Hvussu ið stóð til í 1959, tá hendu sama landsstýris samanseting tað við skal ikki verða uppafturtíkið her, men tað var eitt vælabúgv hon eftirlæt sær, og hóast tíðimar seinastu fyra árinu vóru til vildar í allar mátar, so týkist sum tann tiltikna »sjálfstýrissamgonga» ikki hev-

ur havt evnir ella handalag at umsíti landsins búskap og hava sostatt latið frá sær eitt misrøkt samfelag. Tað týkir sum tað var í øvstu løtu teir blivu avloystir, so kann ein og hvør siga sum hann vil, tað gongur týðiliga sjón fyrri søgn.

D.

HESS-O-DAN den varme-rigtige olieamin

- dejlig nem varme
- god økonomi
- indbygget tank...

Pf. Valdemar Lützen
Tórshavn — tlf. 1020

FØROYA

BANKI

banki FØROYA

Hví???

so nógv stríð, tá ið tað ikki er neyðugt.

Crede Debonair turkimaskinan ger arbeiði nógv lættari, skjótari og betri, og prisurin er sámuligur kr. 545 Spyrjið um treytir.

RADIO-EL tlf. 1397